

J. P. TRAP

KONGERIGET
DANMARK

FJERDE OMARBEJDEDE UDGAVE

UNDER MEDVIRKNING AF VIDENSKABSMÆND, FAGFOLK OG
STEDLIGE MEDDELERE FRA ALLE LANDETS EGNE

UDARBEJDET AF

HARALD WEITEMEYER

II. BIND

FREDERIKSBORG AMT

KØBENHAVNS AMT

HOLBÆK AMT

KØBENHAVN 1920

G. E. C. GADS FORLAG

(OSCAR GAD OG FREDERIK GAD)

INDHOLD AF ANDET BIND

	Pag.
Den sjællandske Øgruppe	1—3
FREDERIKSBORG AMT	4—200
Købstæder: Frederikssund p. 60. — Frederiksværk p. 54. — Helsingør p. 9. — Hillerød p. 48.	
Herreder: Holbo p. 93. — Horns p. 178. — Lyng-Frederiksborg p. 132. — Lyng-Kronborg p. 65. — Strø p. 118. — Ølstykke p. 169.	
Sogne (og Landkommuner):	
Alsønderup (egen Komm.)	121
Annesse (Ramløse-Annesse Komm.) ...	117
Asminderød (Asminderød-Grønholt Km.)	72
Birkerød (egen Komm.)	84
Blistrup (egen Komm.)	110
Blovstrød (egen Komm.)	83
Draaby (Gerlev-Draaby Komm.)	180
Esbønderup (Esbønderup-Nøddebo Km.)	94
Farum (egen Komm.)	176
Ferslev (Ferslev-Vellerup Komm.) ...	197
Frederiksborg Slotssogn (egen Komm.)	133
Ganløse (Slagslunde-Ganløse Komm.) .	174
Gerlev (Gerlev-Draaby Komm.)	179
Gilleleje (Søborg-Gilleleje Komm.) ...	104
Græse (Græse-Sigerslev Komm.)	164
Græsted (Græsted-Maarum Komm.) ...	105
Grønholt (Asminderød-Grønholt Km.) .	80
Gørløse (Skævinge-Gørløse Komm.) ...	163
Helsing (Helsing-Valby Komm.) ...	108
Hornbæk-Hellebæk (Tikøb-Hornbæk-Hel- lebæk Komm.)	70
Hørsholm (egen Komm.)	87
Jørlunde [Hjørnlunde] (egen Komm.) ..	165
Karlebo (egen Komm.)	81
Kregme (Kregme-Vinderød Komm.) ...	126
Krogstrup (Kyndby-Krogstrup Komm.)	195
Kyndby (Kyndby-Krogstrup Komm.) ..	193
Lille-Lyngby (egen Komm.)	123
Lillerød (egen Komm.)	154
Lyng (Lyng-Uggeløse Komm.)	154
Maarum (Græsted-Maarum Komm.) ...	106
Melby (egen Komm.)	129
Nøddebo (Esbønderup-Nøddebo Km.) .	98
Nørre-Herlev (egen Komm.)	152
Oppe-Sundby (egen Komm.)	168
Orø [eller Bybjerg] (egen Komm.) ...	198
Ramløse (Ramløse-Annesse Komm.) ...	116
Selsø (Skuldelev-Selsø Komm.)	188
Sigerslev (Græse-Sigerslev Komm.) ...	165
Skiby (egen Komm.)	192
Skuldelev (Skuldelev-Selsø Komm.) ...	187
Skævinge (Skævinge-Gørløse Komm.) .	121
Slagslunde (Slagslunde-Ganløse Komm.)	174
Slangerup By- og Land- (egen Komm.)	157
Snostrup (egen Komm.)	169
Stenløse (Stenløse-Veksø Komm.) ...	172
Strø (egen Komm.)	122
Søborg (Søborg-Gilleleje Komm.)	100
Tibirke (Vejby-Tibirke Komm.)	112
Tikøb (Tikøb-Hornbæk-Hellebæk Km.)	65
Tjæreby (egen Komm.)	119
Toverup [Torup] (egen Komm.)	130
Ude-Sundby Landdistrikt (egen Komm.)	167
Uggeløse (Lyng-Uggeløse Komm.) ...	155

	Pag.		Pag.
Uvelse (egen Komm.)	161	Vellerup (Ferslev-Vellerup Komm.) . . .	198
Valby (Helsing-Valby Komm.)	109	Vinderød (Kregme-Vinderød Komm.) . .	128
Vejby (Vejby-Tibirke Komm.)	111	Ølsted (egen Komm.)	124
Veksø [Viksø] (Stenløse-Veksø Komm.) .	173	Ølstykke (egen Komm.)	170

KØBENHAVNS AMT 201—392

Købstæder: Køge p. 240. — Roskilde p. 206.

Herreder: Ramsø p. 378. — Smørum p. 303. — Sokkelund p. 255. —
Somme p. 326. — Tune p. 367. — Volborg p. 345.

Sogne (og Landkommuner):

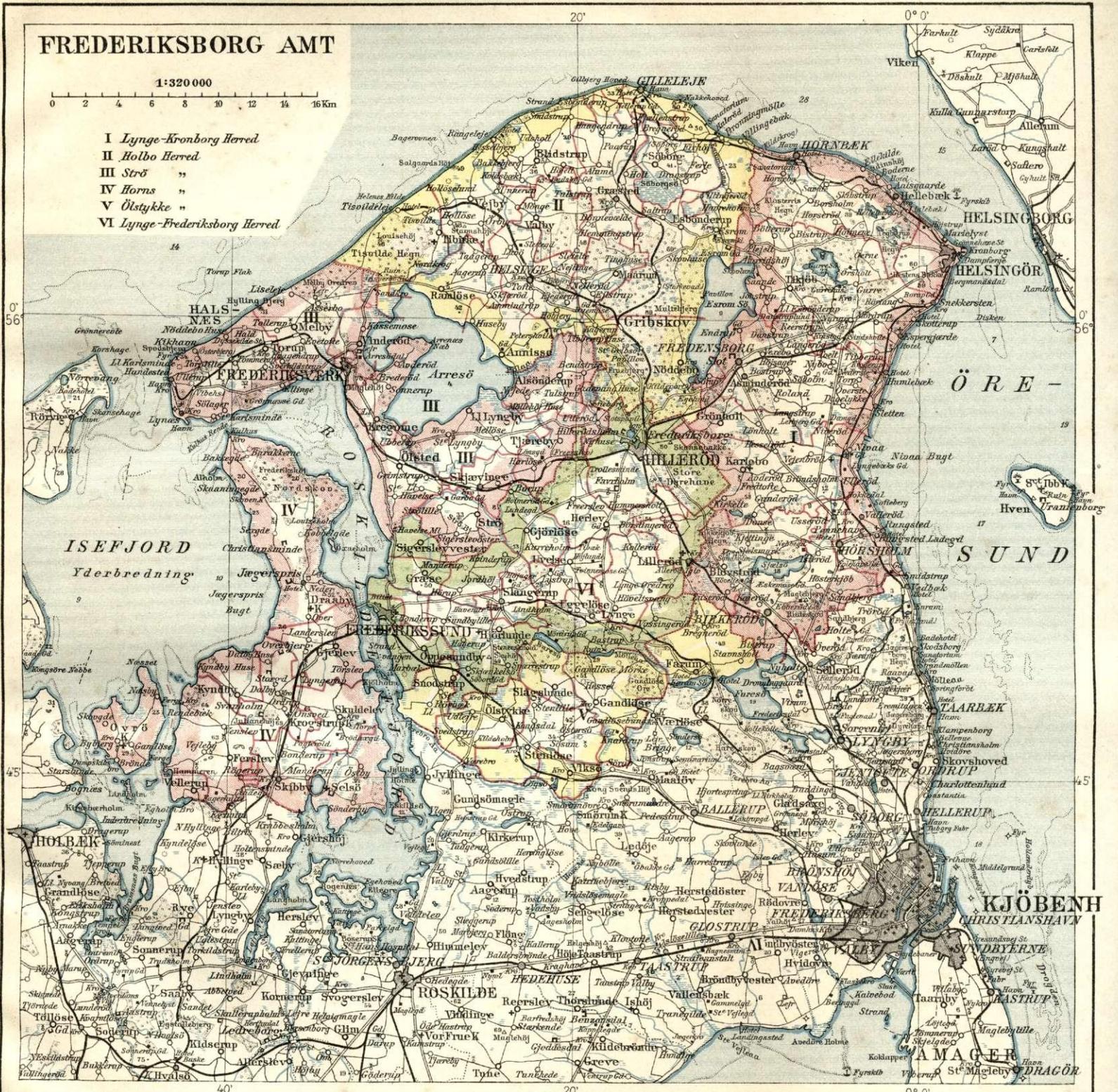
Aagerup (Aagerup-Kirkerup Komm.) . .	341	Kagstrup [Karlstup] (Kalvslunde-Kag- strup Komm.)	374
Allerslev (Osted-Allerslev Komm.) . . .	347	Kalvslunde [Karlstunde] (Kalvslunde-Kag- strup Komm.)	373
Ballerup (Ballerup-Maaløv Komm.) . . .	322	Kastrup (Taarnby Komm.)	259
Borup (Borup-Kimmerslev Komm.) . . .	385	Kimmerslev (Borup-Kimmerslev Komm.)	387
Brøndby-Vester (Brøndby-Vester-Brønd- by-Øster Komm.)	304	Kirke-Hyllinge (Kirke-Hyllinge-Lyngby Komm.)	363
Brøndby-Øster (Brøndby-Vester-Brønd- by-Øster Komm.)	305	Kirkerup (Aagerup-Kirkerup Komm.) . .	342
Daastrup (Ørsted-Daastrup Komm.) . . .	384	Kirke-Saaby (Kirke-Saaby-Kisserup Km)	353
Dragør Komm. (Store-Magleby Sogn) .	261	Kirke-Skensved (Jersie-Kirke-Skensved Komm.)	378
Ejby (Ejby-Nørre-Dalby Komm.)	388	Kirke-Valsø [Hvalsø] [Kirke-Valsø-Sær- løse Komm.]	351
Fløng (Hvedstrup-Fløng Komm.)	340	Kisserup (Kirke-Saaby-Kisserup Komm.)	356
Gadstrup (Gadstrup-Syv Komm.)	380	Kornerup (Kornerup-Svoverslev Komm.)	337
Gentofte (egen Komm.)	274	Ledøv [Ledøje] (Ledøv-Smørum Komm.)	318
Gershøj (Sæby-Gershøj Komm.)	366	Lyngby (Lyngby-Torbæk Komm.)	286
Gevninge (Herslev-Gevninge Komm.) . .	357	Lyngby [Lyndby] (Kirke-Hyllinge-Lyng- by Komm.)	363
Gildebrønne [Kildebrønne] (Greve-Gil- debrønne Komm.)	369	Maaløv (Ballerup-Maaløv Komm.) . . .	323
Gladsaxe (egen Komm.)	268	Maglegaards (Gentofte Komm.)	273
Glim (Rorup-Glim Komm.)	339	Nørre-Dalby (Ejby-Nørre-Dalby Komm.)	389
Glostrup (egen Komm.)	306	Ordrup (Gentofte Komm.)	280
Greve (Greve-Gildebrønne Komm.) . . .	368	Osted (Osted-Allerslev Komm.)	346
Gundsømagle (Jyllinge-Gundsømagle K.)	344	Reerslev (Reerslev-Vindinge Komm.) . .	370
Havdrup (Havdrup-Solrød Komm.) . . .	375	Rorup (Rorup-Glim Komm.)	379
Hellerup (Gentofte Komm.)	271	Roskilde Domkirkesogns Landdistrikt (Roskilde Købstads Komm.)	326
Herlev (egen Komm.)	270	Rye (Rye-Sonnerup Komm.)	358
Herslev (Herslev-Gevninge Komm.) . .	336	Rødovre (egen Komm.)	267
Hersted-Vester (Hersted-Øster-Hersted- Vester Komm.)	309	Sengeløse (egen Komm.)	316
Hersted-Øster (Hersted-Øster-Hersted- Vester Komm.)	308	Skovshoved (Gentofte Komm.)	284
Himmelev (egen Komm.)	333	Skt. Jørgensbjerg (egen Komm.)	329
Hvedstrup (Hvedstrup-Fløng Komm.) .	340	Smørum (Ledøv-Smørum Komm.)	321
Hvidovre (egen Komm.)	266	Snoldelev (egen Komm.)	371
Højelse (egen Komm.)	390	Solrød (Havdrup-Solrød Komm.)	376
Høje-Tostrup [Taastrup] (egen Komm.)	314	Sonnerup (Rye-Sonnerup Komm.)	361
Ishøj (Torslunde-Ishøj Komm.)	313	Store-Magleby (egen Komm.)	261
Jersie (Jersie-Kirke-Skensved Komm.) .	377		
Jyllinge (Jyllinge-Gundsømagle Komm.)	343		

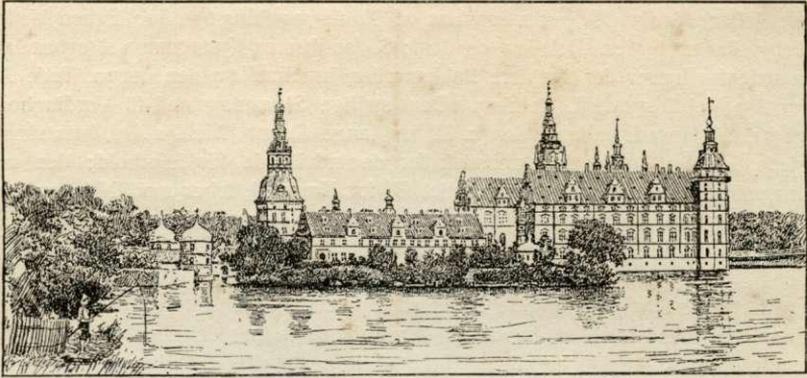
FREDERIKSBORG AMT

1:320 000

0 2 4 6 8 10 12 14 16 Km

- I Lyngø-Kronborg Herred
- II Holbø Herred
- III Strø " "
- IV Horns " "
- V Ølstykke " "
- VI Lyngø-Frederiksborg Herred

FREDERIKSBORG AMT

Grænser, Omraade, Størrelse. Amtet (det nordligste i Sjælland) grænser mod S. til Københavns Amt og er i øvrigt omgivet af Sundet, Kattegat og Isefjord. Det bestaar af to Halvøer, en større, det egentlige *Nordsjælland*, og en mindre, *Horns Herred*, og desuden af de to beboede Øer Orø (Ovrø) og Eskilsø samt omtr. en halv Snes ubeboede Øer og Holme i Isefjord. Størrelsen er 1359,2 km², efter Bornholm og Kbhvns. Amt Øernes mindste Amt. Af det samlede Areal udgør Købstæderne 23,3 km². Vandarealerne, som er medregnede, udgør 77,7 km².

Geologiske Forhold. Overalt i Amtet hviler, saavidt man ved, Istids-Jordlagene paa Saltholmskalk. Ovenpaa denne findes der et eller flere Lag af Morænedannelser (Moræneler, Morænesand, Morænegrus) og Smeltevandssand (lagdelt Grus, Sand, stenfrit Ler). I vel ingen af Landets Amter veksler disse forskellige Aflejringer mere indenfor saa korte Strækninger, men i store Træk kan dog siges, at Moræneler er overvejende i den sydl. Del af Nordsjælland, S. for Nivaa—Hillerød—Attemose Aa, og i et Bælte fra Øresund mel. Nivaa og Espergærde over Esrum Sø og N. om Grib Skov til Kattegat mel. Esrum Kanal og Tisvilde. I Amtets øvrige Del dannes Overfladen overvejende af sandede og grusede Aflejringer, mest Moræne- og Smeltevandssand, et Forhold, der skyldes, at Indlandsisen under sin endelige Bortsmeltning gjorde flere Standsninger i disse Egne og afsatte Randmorænebakker. Hvor Terrænet er tilstrækkeligt lavtliggende, er Istidsaflejringerne dækkede af alluviale Dannelser, baade Ferskvands- og Saltvandsalluvium, samt Flyvesand. Saltvandsalluviet stammer fra den postglaciale Tid, da der foregik en Sænkning af Landet, saa at dette kom til at ligge noget lavere end nu, og Havet kunde skære sig langt mere ind og danne Fjorde, saaledes baade ved Øresund- og Kattegatkysten, og Øer, navnlig paa Halsnæs og det nordlige af Horns Herred.

Overfladen er bakket. De højeste Punkter ligger mod SØ. og i Midten (Maglebjerg Ø. for Birkerød, 91 m, Skansebakke ved Hillerød, 80 m, Multebjerg Ø. for Esrum Sø, 90 m). Amtet er rigt paa Søer, Kær, Moser og smaa Vandløb (i alt 7767 ha, heraf Arre Sø 4063, Esrum Sø 1730, Sjæl Sø 298). Af Vandløbene søger

de kortere, men kraftigere til Sundet: Nivaa, Gurre Aa, Esrum Aa og Søborg Aa, de længere, men langsommere, som Havelse- eller Attemose Aa, Græse Aa og Mølleaa, til Isefjord, samt Ramløse Aa og Pøle Aa til Arre Sø. Skovarealet (20,667 ha) er forholdsvis betydeligt og har været i Tiltagen; det ligger — bortset fra Horns Hrd., hvor Skovene mest findes i den nordl. Del — dels i Midten, dels paa Østkysten, saaledes Grib Skov, Øens største, St. Dyrehave, Tokkekøb-, Danstrup-, Klosterris-, Horserød- og Nyrop Hegn m. fl. N. for Arre Sø findes Flyvesandstrækninger (c. 1730 ha), som dog nu næsten helt er dæmpede. Ogsaa Hederne er i Nedgang.

Som Helhed betragtet maa det siges, at Amtet ikke er synderlig frugtbar; dette fremgaar bl. a. af Ansættelsen til Hartkorn, hvor Frdb. Amt næst Bornholm staar som det lavest ansatte af Øernes Amter (12 Td. Ld. pr. Td. Hartk.), svarende omtr. til Takst 10,3.

Arealets Udnyttelse. Det besaaede Areal udgjorde $\frac{15}{7}$ 1912 55,082 ha (deraf Hvede 1092, Rug 10,343, Byg 11,732, Havre 13,513, Blandsæd til Modenhed 5873, Kartofler 4249, Foderroer 7255), Brakarealerne udgjorde 10,551 ha, Grønfelder- og Græsningsar. 31,290, Haver, Hegn o. l. 2729, Tørvemoser 1732, Skove 20,667, Veje, Byggegr. m. v. 4373, Heder, Flyvesandsstrækninger og andre uben. Arealer 1731. En Betragtning af Arealets Benyttelse i Frdb. Amt, sammenlignet med Øernes øvrige Amter, viser, at Hvede dyrkes i meget ringe Udstrækning (absolut set endog langt mindre end i de øvrige Amter paa Øerne), derimod stod Amtet øverst m. H. t. Kartoffelavl.

Det hele Ager og Engs Hartkorn, sammenlagt med det halverede Skovskuldsh. (340 Td.) udgjorde $\frac{1}{1}$ 1905: 16,512 Td., deraf var Købstædernes Jord ansat til 251, Landdistrikternes til 16,261 Td. Hartkornet fordelte sig saaledes, at der fandtes 101 større Landbrug paa over 12 Td. H. med i alt 2306 Td. H., 2952 Bøndergaardte (1—12 Td. H.) med 11,939 Td. H., 8392 Huse (under 1 Td. H.) med 1664 Td. H., samt forsk. „ubebyggede“ Jordlodder med i alt 352 Td. H. Endvidere fandtes 1535 jordløse Huse i Amtet. I 1901—18 er der i alt oprettet 325 Statshusmandsbrug i Amtet. Statskassens Udlaan til disse udgør 1,664,000 Kr.

Ved Vurderingen til Ejendomsskyld 1916 udgjorde den saml. Vurderingssum i Frdb. Amt 311 Mill. Kr., heraf for Ejendomme i Købstæderne 59,1, i Landdistrikterne 251,9 Mill. Kr. Den samlede Jordværdi udgjorde 1916 130,9 Mill. Kr., heraf i Købstæderne 15,6, i Landdistrikterne 115,3.

Husdyrhold. Af Husdyr fandtes $\frac{15}{7}$ 1914 22,034 Heste (1918: 21,150); 83,579 Stkr. Hornkvæg (66,599), heraf 47,373 Køer (36,373); 7874 Faar (8555); 98,964 Svin (21,455) og 1675 Geder (1639). Kreaturholdet og dets Fordeling svarer omtr. til de andre Amters paa Øerne; kun er Studeholdet betydeligt større (1914: 670 Stude), men har i den senere Tid været i Nedgang. Af Hingstene er naturligvis den saakaldte „Frederiksborg“-Race mest udbredt (59 Stkr.). Af Tyrene var ligesom i de øvrige Amter paa Øerne det overvejende Antal af den danske Malke-race (1895). Fjerkræholdet var stærkt udbredt i Amtet, især Hønselholdet; der fandtes i 1914: 395,000 Stkr. og 365,000 Kyllinger; desuden var der 1700 Kalkuner, 63,000 Ænder, 9700 Gæs. Af Kaniner fandtes 5300, af Bistader 4400.

Befolkningen. Hele Amtet havde $\frac{1}{2}$ 1916 102,052 Indb. (1769: 38,271, 1801: 48,339, 1850: 75,629, 1901: 90,476), deraf havde Købstæderne 25,702 el. 25,2 % (1801: 7094, 1850: 10,652, 1901: 22,207 el. hhv. 14,7, 14,1 og 24,5 %). Amtet hører til de tættest befolkede; i Landdistrikterne fandtes 57 pr. km², d. v. s. kun mindre end Kbhvns., Holbæk, Odense og Svenborg Amter. Folkemængden fordeltes i 1911 i flg. Erhvervsgrupper: 4368 levede af immateriel Virksomh., 34,955 af Landbrug, 1269 af Gartneri, 1443 af Skovbrug, 2934 af Fiskeri, 25,237 af Haandv. og Industri, 8099 af Handel og Pengeomsætn., 4736 af Transportvirksomh., 4887 ernærede sig som Tyende o. l., 5311 levede af deres Midler, 2465 væsentlig af offtl. Understøttelse, 1465 var uden opgivet Erhverv. I Sammenlign. med Øernes andre Amter tæller Frdb. Amt forholdsvis faa Landbrugere, men mange Fiskere, industridrivende og Rentenydere.

Finanser. Amtkommunens finansielle Forhold $\frac{1}{4}$ 1913- $\frac{31}{8}$ 1914: Udskrivningen paa Amsraadskredsens Hrtk. udgjorde 218,822, Ejendomsskylden 148,902, Bidrag lignet paa Kommunerne 84,000, Bidr. fra Købstæderne 2270, Indtægt af Aktiver 29,957 Kr. Af Udgiftsposterne var de væsentligste: Rets- og Politivæsen 75,576, Medicinalvæs. 190,701, Fattigvæs. (herunder Tilskud til Amtsfattiggassen) 28,274 og Bidr. til Amtsskolefonden 27,986 Kr. Udskrivningsbeløbet (13,50 Kr. pr. Td. H.) er højt i Frdb. Amt og overgaas kun af Kbhvns. Amt for Øernes Vedk. Ejendomsskylden pr. 1000 Kr. udgjorde 87 Øre. Amsrepartitionsfondens Formue udgjorde $\frac{31}{8}$ 1914 1,222,966 Kr., heraf 416,000 i faste Ejendomme. Dens Gæld udgjorde 666,733 Kr. M. H. t. Købstædernes finansielle Forhold henvises til Afsnittene om hver enkelt By. For Sognekommunerne i Frdb. Amt skal anføres flg.: Af de paalignede Skatter udgjorde Hartkornsskatten 19 $\frac{13}{14}$ 285,961, Ejendomsskylden 194,950, Opholdskommuneskatten 762,618, Erhvervskommunesk. 24,109 og Aktieselskabssk. 6075 Kr. De personlige Skatter udgør et særlig stort Beløb i Sammenlign. med Hartkornsskatten og Ejendomsskylden, men ligesom for Kbhvns. Amt har dette delvis sin Grund i den Skat, Landliggerne maa yde til de respektive Sognekommuner. Af Sognekommunernes Indtægter nævnes endvidere: Indtægt af Aktiver 31,209, Afgifter efter Næringsloven 10,080 Kr. Desuden uddreledes Naturalarbejde udenfor Paaligningen, ansat til et Beløb af 11,462 Kr. Sognekommunernes væsentligste Udgifter var: Fattigvæsen 297,957, Skolevæs. 291,300, Alderdomsunderst. 163,085, Vejvæs. 242,371 Kr. Sognekommunerne ejede $\frac{31}{8}$ 1914 3,500,484 Kr., heraf 2,740,661 i faste Ejendomme og skyldte 1,408,882 Kr. Under Sogneraadenes Bestyrelse stod Legater til et saml. Beløb af 205,855 Kr.

Inddeling. Amtet bestaar af *Købstæderne Helsingør, Hillerød, Frederiksværk og Frederikssund* og *Herrederne Lyngø-Kronborg, Holbo, Strø, Lyngø-Frederiksborg, Ølstykke og Horns*. Amtets samtlige Landkommuner danner een Amsraadskreds. Amsraadet har 11 valgte Medl. Amtet har 44 Sognekommuner (inkl. Udesundby Landdistr.).

Amtet udgør en Del af 2. Landstingskreds og har 4 Folketingsvalgkredse (Helsingør, Fredensborg, Hillerød og Frederiksværk).

I gejstlig Hens. hører Amtet til Sjællands Stift og omfatter 3 Provstier: 1) Lyngø Kronborg Hrds. Provsti, 2) Holbo og Strø Hrds. Provsti og 3) Horns, Ølstykke og Lyngø-Frederiksborg Hrds. Provsti.

Amtet (undt. Orø, der hører til Politikreds Nr. 9, Holbæk Kbst. m. m.) deles i 3 Politikredse: 1) (Politikr. Nr. 6) Helsingør Kbst., Kronborg østre Birk og Hellebæk Birk samt Hørsholm Birk (Helsingør), 2) (Nr. 7) Hillerød Kbst., Frede-

riksborg Birk (undt. Ølsted S.) og Kronborg vestre Birk (Hillerød) og 3) (Nr. 8) Frederikssund Kbst. og Horns Hrd., Frederiksværk Kbst. og Halsnæs Birk, samt Ølsted S. af Frederiksborg Birk (Frederiksværk).

I jurisdiktionel Hens. deles Amtet (undt. Orø, der hører under Retskreds Nr. 12, Holbæk Kbst. m. m.) i 5 Underretskredse: 1) (Retskreds Nr. 6) Helsingør Kbst. med Kronborg østre Birk og Hellebæk Birk (Hovedtingsted i Helsingør og Bitingsted i Fredensborg, hvortil hører Asminderød og Grønholt S. af Kronborg ø. Birk), 2) (Nr. 7) Hørsholm Birk (Hørsholm), 3) (Nr. 8) Hillerød Kbst. med Frederiksborg Birk, undt. Ølsted S. (Hillerød), 4) (Nr. 9) Kronborg vestre Birk (Helsingør), 5) (Nr. 10) Frederikssund Kbst. og Horns Hrd. med Frederiksværk Kbst. og Halsnæs Birk samt Ølsted S. af Frederiksborg Birk (Hovedtingsted i Frederikssund og Bitingsted i Frederiksværk, hvortil hører Frederiksværk Kbst., Halsnæs Birk og Ølsted S. af Frederiksborg Birk).

Amtet hører til *Nord- og Østjællandske Nævningekreds* (undt. Orø, der hører til *Vestsjællandske Nævningekreds*).

Amtet udgør *Frederiksborg Amtslægekreds*, der deles i 3 Lægekredse: 1) Frederiksborg, 2) Kronborg og 3) Jægerspris Lægekreds. Amtslægen bor i Hillerød.

Den overvejende Del af Amtet hører til 1. Udskrivningskreds. Kun Horns Hrd. hører til 2. Udskr.kreds, dog med Undt. af Draaby og Gerlev S., der tilhører 1. Udskr.kreds.

Amtet deles i 3 Skatte kredse: 1) Helsingør, 2) Hillerød og 3) Frederikssund, samt 6 Skyld kredse: 1) Helsingør, 2) Kronborg østre Birk, 3) Hillerød, 4) Ølstykke m. fl. Hrdrs., 5) Frederiksværk og 6) Frederikssund.

Med Hensyn til Oppebørselen af Skatter danner den østl. Halvø eet Amtstuedistrikt (i Nyhuse ved Hillerød) med Kontor i Hørsholm og Filial i Esrum, medens Horns Hrd. hører under Roskilde Amtstuedistr.

De store Skove i den østl. Del af Amtet tilhører for den langt overvejende Del Staten og hører under 9 Skovdistrikter (Kronborg, Gurre, Maarum, Esrum, Nøddebo, 1. og 2. Frederiksborg, Hørsholm og Tisvilde-Frederiksværk Skovdistr.), tils. 17,517 ha.

Frederiksborg Amt, der i Middelalderen hørte til Sjællands Østersyssel og Medelssyssel (Horns Hrd.), bestod efter 1660 kun af Strø og Lyng-Frederiksborg Hrdr. samt lidt af Ølstykke Hrd., medens Holbo Hrd. med Kronborg Birk samt Hørsholm Birk udgjorde *Kronborg Amt*; 1672 forenedes disse to Amter til eet, som 1681 forøgedes med de to nordl. Sogne af Horns Hrd., der fra 1660 havde dannet *Abrahamstrup* eller *Jægerspris Amt*; 1771 lagdes ogsaa *Hørsholm Amt* (den sydl. Del af Lyng-Kronborg Hrd.) sammen med Frdb. og Kronborg Amter, hvoraf Frdb. Amt dannedes ved Res. af $\frac{4}{9}$ 1793; 1800 forenedes ogsaa den Del af Ølstykke Hrd., der hidtil havde hørt under Kbhvns. Amt, og 1805 Købstæderne Helsingør, Hillerød, Slangerup og Frederikssund med det; endelig fik Frdb. Amt sin nuv. Skikkelse ved Res. af $\frac{2}{9}$ 1808, da den sydl. Del af Horns Hrd. (før under gl. Roskilde Amt) forenedes med det.

Litt.: G. Sarauw, Frdb. Amt, Beskr. efter Opfordr. af det kgl. Landhusholdningsselsk., Kbhvn. 1811. — S. Stern, Topographie over Frdb. Amt, Kbhvn. 1831. — K. Rørdam, De geol. Forhold i det nordøstl. Sjæll., Kbhvn. 1893.

De vigtigste Fortidsminder. Medens Bosættelsen i den ældre Stenalder fulgte Kyststrækningen (flere Skaldynger er trufne ved Isefjord og ved Arre og Søborg Søer, der dengang stod i Forb. med Kattegat, ved Øresund derimod kun en enkelt), bredte i den yngre Stenalder og i Bronzealderen Bebyggelsen sig ind over Landet, flere Steder dog standset af sammenhængende, store Skovstrækninger. Stengrave kendes i betydeligt Antal, især i den vestlige Del af Ølstykke Hrd. (i faa Egne af Landet har der endog paa et saa lille Fladerum været saa mange Stengrave som her) og i Horns Hrd. Ogsaa paa Gravhøje er sidstnævnte Hrd. særdeles rigt. Jernalderen er derimod i dette Amt gennemgaaende kun repræsenteret ved et mindre Antal Fund.

At Bebyggelsen ogsaa i Middelalderen har samlet sig i Amtets vestlige Del, synes at fremgaa af Landsbynavnene. Som de arkæologisk værdifuldeste af Landsbykirkerne kan fremhæves Selsø, Skibby, Jørlunde, Kregme, Tibirke, Søborg og Tikøb. Af Herreklostre har i Amtet ligget Esum (Esbønderup Sogn), Æbelholt (Tjæreby S.) og Knardrup (Gandløse S.); af middelalderlige Adelsgaarde mærkes Badstrup Stenhus (Uggeløse S.), men for den senere Tids Vedk. er Amtet fattigt paa Herregaarde, mens det til Gengæld rummer Landets betydeligste Slotte som Kronborg, Fredensborg (Asminderød S.) og Frederiksborg (F. Slotssogn). Forsvundne er derimod Asserbo (Tibirke S.), Gurre (Tikøb S.), Søborg (Søborg S.) og Hørsholm (Hørsholm S.). Endnu kan af Købstadkirker fremhæves Helsingørs, af hvilke St. Mariekirke ved sin Side har det bevarede Karmeliterkloster. Helsingør er for øvrigt en af de Købstæder, som er rigest paa god Arkitektur fra 17. og 18. Aarh.
